

Herhaling leerstof / maatwerk

Les GEDRAG (Herhaling, oefentoets)

Opdracht 1:

Gebruik internet om de volgende vragen te beantwoorden:

- 1 Wat wordt er verstaan onder gedrag?
- 2 Wat is het verschil tussen een ethogram en een protocol?
- 3 Twee motiverende factoren voor gedrag zijn uitwendige en inwendige prikkels. Geef van elk een voorbeeld.
- 4 Leg kort uit wat het verschil is tussen een *sleutelprikkel* en een *supranormale prikkel*.
- 5 Wat is 'overspronggedrag'?
- 6 En wat houdt de term 'trial and error' in?
- 7 Wat is 'conditioneren'?
- 8 Noem tenminste vier soorten sociaal gedrag en geef van elk een beschrijving.
- 9 Beschrijf drie overeenkomsten tussen dierlijk en menselijk gedrag.
- 10 Beschrijf twee verschillen tussen dierlijk en menselijk gedrag

Opdracht 2:

Doe de opdracht op de volgende pagina:

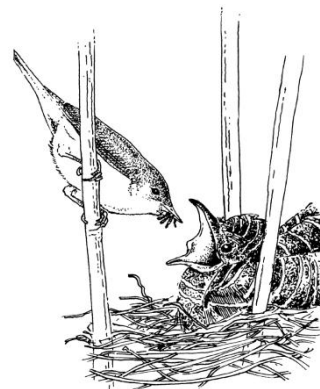
<http://www.zootrack.nl/gedrag%20stekelbaarsje%20ematch.htm>

Opdracht 3:

De koekoek

In een artikel staat de volgende informatie over de koekoek.

De koekoek is een vogel die in Nederland voorkomt. Een 'vreemde vogel' kun je wel zeggen. Zo heeft de koekoek een voorkeur voor harige rupsen die door bijna geen andere vogelsoort worden gegeten. Ook maakt de koekoek nooit zelf een nest, maar legt het vrouwtje de eieren in de nesten van een andere vogelsoort. Er wordt één ei per nest gelegd. Het uitbroeden en voeren van de jonge koekoek wordt aan de 'pleegouders' overgelaten. Als de jonge koekoek gevoerd wordt, komen de echte ouders af en toe kijken. Als het jong het nest verlaat, geven ze het vliegles, en daar houdt hun zorg mee op.

- a In de bovenstaande informatie worden voorbeelden van broedzorg genoemd. Noem twee vormen van broedzorg die bij de koekoek **ontbreken**.

- b** Is het leggen van een ei in het nest van een andere vogelsoort erfelijk gedrag of is het aangeleerd gedrag? Leg je antwoord uit.
- c** Het koekoeksmannetje roept zijn eigen naam. Met dat geluid wordt in de paartijd een vrouwtje gelokt.
Noem een andere functie van het maken van geluid door de koekoek.
- d** Een koekoeksjong probeert direct na het uitkomen uit zijn ei alle andere eieren uit het nest te duwen. Als dat niet lukt, moet het koekoeksjong het nest soms delen met een andere vogel. Toch krijgt het koekoeksjong het meeste voedsel, doordat het een veel grotere oranje-rode bek heeft dan het andere vogeltje. Deze kleur van de bek is een uitwendige prikkel voor de ouder om te voeren.
Hoe wordt zo'n extra sterke sleutel prikkel genoemd?
- e** Het ei van een koekoek heeft wel dezelfde kleur als de eieren van de pleegouders, maar de vorm is anders. Toch wordt dit vreemde ei door de pleegouders geaccepteerd. Twee leerlingen gaan een onderzoek doen naar dit gedrag. Voor hun onderzoek hebben ze de beschikking over vier typen nep-eieren. Deze eieren hebben dezelfde temperatuur en geur als de eigen eieren van de pleegouders, maar kunnen in vorm en kleur verschillen (zie de tabel).

type nep-ei	omschrijving
1	dezelfde kleur als de eieren van de pleegouders, maar een andere vorm
2	dezelfde vorm als de eieren van de pleegouders, maar een andere kleur
3	dezelfde kleur en dezelfde vorm als de eieren van de pleegouders
4	zowel een andere kleur als een andere vorm dan de eieren van de pleegouders

In een aantal nesten worden de echte eieren vervangen door één van de vier typen nep-eieren. De leerlingen ontdekken dat nep-eieren van type 2 en van type 4 door de pleegouders in de steek worden gelaten.

Wat is de sleutel prikkel voor het in de steek laten van de eieren?

- A** alleen de kleur
B alleen de vorm
C zowel de kleur als de vorm

Opdracht 4:

Maak de herhalingsvragen bij het hoofdstuk over Gedrag:

<http://www.zootrack.nl/diergedrag%20fillin.htm>

Opdracht 5:

Maak de oefenvragen van de toets: <http://www.zootrack.nl/gedrag%20cbox.htm>

Lever je antwoorden bij je docent in!